Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17468

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i, **Behçet Hastal???** olan bireylerin ya?ad??? semptomlar?n s?kl???n? ve ?iddetini sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özel bir araçt?r. Bu ölçek, Filiz Özel taraf?ndan 2014 y?l?nda Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan yay?mlanmam?? bir doktora tezi kapsam?nda, **karma metod çal??mas?** kullan?larak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, bu kronik ve multisistemik hastal???n klinik seyrini ve hastalar?n ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini objektif olarak de?erlendirebilecek güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? sa?lamakt?r.

Geli?tirme sürecinde, hem nitel hem de nicel yakla??mlar bir arada kullan?larak, hastalar?n deneyimledi?i semptom alanlar?n?n kapsaml? bir ?ekilde belirlenmesi sa?lanm??t?r. Bu araç, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, Behçet Hastal???'n?n aktivitesini izlemede ve uygulanan tedavi yöntemlerinin etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Behçet Hastal???, **Behçet**, Semptom De?erlendirme, Ölçek Geli?tirme, Karma Metod, **Psikometri**, Hastal?k Aktivitesi.

Yazarlar

Filiz Özel

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, **Behçet Hastal???** (BH) tan?s? konmu? bireylerde, hastal???n karakteristik semptomlar?n?n (örne?in, oral ve genital ülserler, deri lezyonlar?, oküler tutulum, eklem a?r?s?) varl???n?, ?iddetini ve s?kl???n? standardize edilmi? bir yöntemle ölçmektir. Bu sistematik de?erlendirme, hastal???n anl?k aktivite düzeyini belirlemeye yard?mc? olur.

?kincil olarak, bu ölçek klinik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Tedavi rejimlerinin (ilaçlar, ya?am tarz? müdahaleleri) hastan?n semptom yükü üzerindeki etkisini ölçmek, uzunlamas?na çal??malar yapmak ve farkl? hasta popülasyonlar? aras?ndaki semptom farkl?l?klar?n? kar??la?t?rmak için güvenilir bir veri kayna?? sunar. Ölçek, hem klinik prati?i desteklemek hem de bilimsel bilgi birikimine katk?da bulunmak üzere geli?tirilmi?tir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i'nin ölçtü?ü temel yap?, **Behçet Hastal???**'n?n multisistemik do?as? gere?i ortaya ç?kan, bireyin günlük ya?am?n? etkileyen semptomlar?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

kapsam? ve yo?unlu?udur. Bu yap? muhtemelen çok boyutludur ve genellikle a?a??daki ana semptom alanlar?n? kapsamaktad?r:

Mukokutanöz Tutulum (Oral ve Genital Ülserler)
Oftalmolojik Tutulum (Göz Semptomlar?)
Eklem ve Kas Tutulumu (Artralji, Miyalji)
Deri Lezyonlar? (Eritema Nodozum, Akneiform Lezyonlar)
Sistemik ve Genel Semptomlar (Yorgunluk, Ate?)

Ölçek, hastan?n öz bildirimi yoluyla, belirli bir zaman dilimi içinde (genellikle son 7 gün veya son 14 gün) bu semptomlar? ne s?kl?kta deneyimledi?ini ve bu semptomlar?n ?iddetini nas?l alg?lad???n? de?erlendirir. Böylece, hastal???n hem aktif hem de pasif dönemlerindeki semptom yükünü nicel olarak ifade etme imkân? sunar.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinin bir doktora tezi (Özel, 2014) kapsam?nda gerçekle?tirilmi? olmas?, kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?ld???n? dü?ündürmektedir. Ancak, bu meta-veride spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, faktör yükleri, korelasyon de?erleri) belirtilmemi?tir (-). Tipik olarak, bu tür bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenmi?tir:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, Behçet Hastal???'n?n tüm kritik semptom alanlar?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ve nitel verilerle belirlenmi?tir.
Yap? Geçerli?i: Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n (boyutlar?n?n) do?rulanmas?.
Ölçüt Ba??ml? Geçerlik: Ölçe?in, mevcut klinik hastal?k aktivite indeksleri veya di?er ya?am kalitesi ölçütleriyle korelasyonunun incelenmesi.

Güvenirlik

Geçerlik verilerinde oldu?u gibi, kaynak veride spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir (-). Bir **ölçek geli?tirme** çal??mas?nda, güvenilirli?in sa?lanmas? kritik bir ad?md?r ve genellikle a?a??daki yöntemlerle test edilir:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanmas?. Yüksek Alfa de?erleri, maddelerin ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Hastal???n stabil oldu?u kabul edilen k?sa bir zaman aral???nda (örne?in 2 hafta), ayn? bireylere ölçe?in tekrar uygulanarak elde edilen sonuçlar?n tutarl?l???n?n incelenmesi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i'nin geli?tirilmesi, bir **karma metod** çal??mas? oldu?u için, ölçek maddelerinin nihai yap?s?n?n belirlenmesinde faktör analizinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analiz, ba?lang?çta türetilen maddelerin hangi semptom gruplar?n? temsil etti?ini (örne?in, oküler semptomlar faktörü, mukokutanöz semptomlar faktörü) ortaya ç?karm??t?r.

Doktora tezinde (Özel, 2014), büyük olas?l?kla, **Ke?fedici Faktör Analizi** (KFA) ile ölçe?in boyutlar? belirlenmi? ve ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n Behçet Hastal???'n?n klinik modeliyle uyumu test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü sa?lam??t?r.

Enstrüman Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirilmi?tir.)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i. Maddeler genellikle Likert tipi veya frekans/?iddet derecelendirme format?nda sunulur (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamaktad?r, ancak semptom ölçeklerinde bu format yayg?nd?r).

Language Available: Türkçe (Orijinal geli?tirme dili).

Population Group: Behçet Hastal??? tan?s? alm?? klinik popülasyon.

Age Group: Ergen ve Yeti?kin popülasyon (Doktora tezi genellikle yeti?kin hastalar üzerinde odaklanm??t?r).

Population Details: Behçet Hastal??? seyrini takip eden veya bu hastal??a sahip oldu?u belirlenen bireyler.

Test Methodology: Karma Metod Çal??mas? kullan?larak geli?tirilmi?tir. Bu, nitel (hastalar?n semptom deneyimlerinin derinlemesine anla??lmas?) ve nicel (psikometrik testler) a?amalar? içerir.

Anahtar Kelimeler

Behçet Sendromu, **Vaskülit**, Romatoloji, Semptom ?iddeti, Öz Bildirim, **Ölçek Geli?tirme**, Sa?l?k Bilimleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Affiliation Email addresses: filiz.ozel@kastamonu.edu.tr

Correspondence Address: Filiz Özel (Ölçe?in geli?tirildi?i dönemde Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'ne ba?l?d?r. Güncel ileti?im adresi için Kastamonu Üniversitesi'ne ba?l? olabilir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçek, yay?mlanmam?? bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m için sorumlu yazar Filiz Özel ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya klinik kullan?m için özel izin ?artlar? yazar taraf?ndan belirlenir.

Ücret: Ticari kullan?m d???ndaki akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak bu durum yazar?n politikas?na ba?l?d?r.

Test Y?l?: 2014 (Doktora tezinin tamamlanma ve sunulma y?l?).

Kaynaklar

Özel, F. (2014). *Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Karma metod çal??mas?* (Yay?nlanmam?? doktora tezi). Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: behcet-hastaligi-semptom-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak veride, Behçet Hastal??? Semptom De?erlendirme Ölçe?i'nin maddelerine dair somut bir liste sunulmam??t?r. Ölçe?in tam içeri?i için, Özel (2014) taraf?ndan haz?rlanan yay?mlanmam?? doktora tezine veya sorumlu yazar Filiz Özel ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM